

V a l t i o n e u v o s t o l l e .

Valtioneuvosto on huhtikuun 7 päivänä 1933
asettanut neuvottelukunnan harkitsemaan kysymystä siitä,
millä hallinnon ja muilla valtion toiminnan aloilla

olisi edelleen tehtävissä huomattavampia supistuksia, jotta vuoden 1934 tulo- ja menoarviossa voitaisiin varata riittävästi varoja työttömyyden lieventämiseksi etenkin sillä tavoin, että pysyviä työtilaisuuksia tuotannollisella alalla lisättäisiin, niin myös siitä, miten varat, joita menojen supistuksella ei kenties saada mainittuun tarkoitukseen säästetyksi niin paljon kuin olisi välttämätöntä, kansantalouden tervettä pohjaa heikentämättä olisi hankittava, sekä kehoittanut neuvottelukuntaa valmistamaan ehdotuksensa niin hyvissä ajoin, että niitä voidaan ottaa huomioon valtioneuvoston ensi toukokuun alussa ryhtyessä käsittelemään esitystä vuoden 1934 tulo- ja menoarvioksi.

Samalla valtioneuvoston päätöksellä on neuvottelukunnan puheenjohtajaksi kutsuttu tohtori A.E. Tudeer sekä jäseniksi valtioneuvos J.K. Paasikivi, pääjohtaja Risto Ryti, toimitusjohtaja Väinö Tanner, kansanedustaja Juho Koivisto ja pankinjohtaja K.Fr. Nyman.

Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut hallitus-sihtööri A. Relander.

Tehtävänsä suorittamiseksi on neuvottelukunta hankkinut selvityksiä valtion menotalouden tärkeimmistä kohdista. M.m. ovat seuraavat asiantuntijat olleet saapuvilla neuvottelukunnan kokouksissa antamassa heidän alaansa koskevia tietoja, nimittäin rautatiehallituksen pääjohtaja Jalmar Castrén, maatalousneuvos K.J. Ellilä, ministeri E.J. Koskenmaa, kouluhallituksen ylijohtaja, ministeri Oskari Mantere, puolustusministeriön kansliapäällikkö, eversti Oiva Olenius, lääkintöhallituksen pääjohtaja Hannes Ryömä ja tohtori Antti Tanttu.

Suoritettuaan sille uskotun tehtävän neuvottelukunta saa kunnioittaen antaa Valtioneuvostolle asiassa

valmistamansa mietinnön.

Helsingissä toukokuun 3 päivänä 1933.

E.A. Tudeer.

Juho Koivisto.

Risto Ryti.

K.Fr. Nyman.

Väinö Tanner.

J.K. Paasikivi.

A. Relander.

Ryhtyessään suorittamaan sille uskottua tehtävää neuvottelukunta kaikissa pääkohdissa on yhtynyt niihin näkökohtiin, jotka on esitetty valtionmenojen supistamislautakunnan mietinnössä vuodelta 1931, ja tehostaa puolestaan siinä esitettyjä periaatteita. Neuvottelukunnan mielestä on ehdottomasti huolehdittava siitä, että valtion talousarvio pysyy tasapainossa, että siis valtion todelliset tulot riittävät peittämään menot. Tällöin voidaan kuitenkin neuvottelukunnan mielestä asettaa työttömyystilanteen vaatimien yleisten töiden aiheuttamat menot erikoisasemaan sikäli, että mikäli varsinaiset tulot eivät riitä, voidaan ne peittää muulla tavoin hankituilla varoilla, sillä ehdolla kuitenkin, että on kysymys verrattain pienistä summista. Lamakauden yhä kestäessä olisi neuvottelukunnan mielestä erinomaisen suotavaa, että voitaisiin helpottaa talouselämää myöntämällä sopivia veronhelpotuksia. Käytännössä ei tällaisiin toimenpiteisiin kuitenkaan ole näyttänyt olevan mahdollisuutta, mutta neuvottelukunta ei toiselta puolen ole tahtonut ehdottaa minkäänlaisia veronkorotuksiakaan. Tämän kannan omaksuminen pakottaa äärimmäiseen säästävyyteen valtiontaloudessa ja jyrkkään pidättyvyyteen määrärahojen myöntämisessä. Jos kaikesta huolimatta osoittautuisi välttämättömäksi hankkia valtiolle joitakin lisätuloja, katsoo neuvottelukunta, että nämä voitaisiin mahdollisesti hankkia verottamalla erinäisten sellaisten kulutustavaroitten liikevaihtoa, joiden yleisempää käyttöä voidaan katsoa ylellisyydeksi.

Saadaksensa pohjan työlleen neuvottelukunta aluksi on arvioinut valtion tärkeimpien tulolähteiden todennäköisen tuoton. Arviot, jotka alempana esitetään, ovat tietysti hyvin epävarmat, ja hallituksella ja eduskunnalla on epäilemättä myöhemmin vuoden varrella, kun saadaan enemmän tietoja kuluvan vuoden tulojen kerääntymisestä, tilaisuus tarkistaa nämä laskelmat. Toiselta puolen neuvottelukunta on tarkastanut, mitä mahdollisuuksia on supistaa valtion menoja. Tällöin on huomio pääasiallisesti kohdistettu tärkeimpiin menoryhmiin, koska ajan niukkuuden takia ei ole

ollut mahdollista panna huomiota valtion talousarvion yksityiskohtiin. Näin ollen ei liene mahdotonta saada aikaan säästöjä muissakin menoarvion kohdissa kuin niissä, jotka seuraavassa on käsitelty.

Tarkastaessaan menoarviota neuvottelukunta on havainnut, ettei kaikissa kohdin ole mahdollista välttää lisäyksiä verrattuna kuluvaan vuoden menoarvioon. Erikoisesti on huomattava, että työttömyyden aiheuttamat ylimääräiset yleiset työt kuluvaan vuonna on rahoitettu lainavaroilla, jotka eivät sisälly varsinaiseen menoarvioon, kun ne taas tässä on kokonaisuudessaan otettu huomioon. Toisaalta tuottaa supistusten aikaansaaminen erinomaisia vaikeuksia, sen jälkeen kun viime vuosina on vähennetty valtion menoja ankaralla kädellä. Jos suurempaa pysyvää säästöä tahtottaisiin aikaansaada valtion menoissa, olisi tämä saavutettavissa ainoastaan siten, että valtion hallinnon järjestelmää muutettaisiin. Tästä koitua menojen tuntuvampi vähennys olisi kuitenkin havaittavissa vasta pitemmän ajan kuluttua. Neuvottelukunta on kuitenkin lähtenyt siitä edellytyksestä, että nykyinen pulakausi ennen pitkää saadaan voitetuksi ja että siis on kysymys valtion talouden järjestämisestä ylimenokauden ajaksi. Näin ollen neuvottelukunta ei ole katsonut asiakseen tehdä ehdotuksia sellaisiksi toimenpiteiksi, jotka tietäisivät valtion organisaation muuttamista, vaan on pääasiassa kiinnittänyt huomionsa sellaisiin menoeriin, joissa ensi vuonna on katseltu voitavan aikaansaada menojen vähennystä.

Seuraavassa tehdään yksityiskohtaisesti selkoa tulo- ja menoarviossa ehdotetuista lisäyksistä ja vähennyksistä.

Varsinaiset tulot.

Ensimmäinen Osasto.

I Välittömät verot.

I 1 Tulo- ja omaisuusvero. Kun liike-elämä on jonkin verran vilkastunut ja kun otetaan huomioon valtion aikaisemmista liikelaitoksista perustettujen osakeyhtiöiden suorittavat verot, voidaan veron tuotto, joka vuoden 1932 tilinpäätöksen mukaan nousi 437.8 miljoonaan markkaan, vuonna 1934

arvioida noin 460.000.000 markaksi.

Lisäys - - - 60.000.000:-

II Välilliset verot.

Tullitulot.

- II 1 Tuontitulli: Huomioon ottaen, että kuluvan vuoden tammi-
maaliskuun aikana on kertynyt tuontitullia 93 miljoonaa
markkaa enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 1932 voi-
daan arvioida, että tuontitullia vuonna 1934 kertyy sama
määrä kuin kuluvan vuoden tulo- ja menoarvioon on mer-
kitty eli 1.145.000.000 markkaa.

Valmisteverot.

- II 4 Tupakkavalmistevero: Neuvottelukunta otaksuu, että tupakka-
valmisteveroa, jota vuonna 1932 kertyi 168.6 miljoonaa mark-
kaa ja jota tämän vuoden alkukuukausina on kertynyt vä-
hemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna, tulee vuonna
1934 kertymään ainoastaan 160.000.000 markkaa.

Vähennys - - - 10.000.000:-

- II 8 Valmistevero väkiviinasta, paloviinasta ja marjaviineistä.
Valmisteveroa lasketaan kertyvän 60.000.000 markkaa.

Vähennys - - - 15.000.000:-

III Sekaluontoiset verot.

- III 1 Leimaverot. Neuvottelukunnan mielestä voidaan leimaveron
tuotto laskea yhtä suureksi, kuin se kuluvan vuoden tulo-
arviossa on arvioitu eli 185.000.000 markaksi.

I os.: Lisäys 35.000.000:-

Kolmas Osasto.

Korke- ja osinkotulot sekä osuus valtionpankin
voittoon.

I Korot ja osingot.

- I 3 Osingot. Osinkotuloja on laskettu kertyvän vuonna 1934
95.000.000 markkaa, lisäys 3.500.000:-

3 os. Lisäys 3.500.000:-

Neljäs Osasto.

Sekalaiset tulot.

XI Muut sekalaiset tulot.

- XI 7 Rahanlyöntimaksut. Rahanlyöntimaksuja on valtiovarainministe-

riössä alustavasti arvioitu kertyvän 10.000.000 markkaa, mikä summa nykyisillä edellytyksillä ehkä on katsottava liian korkeaksikin. Jos 20 markan setelirahat poistettaisiin liikkeestä voitaisiin rahanlyönnistä saada tuloa arviolta 30.000.000 markkaa. Neuvottelukunta on kuitenkin pysyttänyt momentin 10.000.000 markkana joten vähennys kuluvaan vuoteen verraten on 10.000.000:-.

XI 8 Viran- ja toimenhaltijain palkkausten tilapäinen vähennys.

Neuvottelukunnan mielestä olisi tärkeätä, että valtion viran ja toimenhaltijain palkat pian korotettaisiin entiselle tasolle, koska muuten on olemassa se vaara, että tämä tilapäiseksi suunniteltu palkanvähennys jää pysyväiseksi. Tästä huolimatta, ja kun hintataso ja elinkustannukset eivät ole nousseet vaan pikemmin laskeneet, neuvottelukunta ei ole nähnyt muuta mahdollisuutta kuin jatkaa mainittua vähentämistä vielä vuonna 1934, elleivät olosuhteet siihen mennessä muutu paremmiksi, jolloin tämä vähennys olisi poistettava.

Harkitessaan palkkauskysymystä neuvottelukunta on pannut huomiota siihen tosiasiaan, että perheettömät virkamiehet ja toimenhaltijat, joilla ei ole elatusvelvollisuutta, voivat samoilla tuloilla saavuttaa paljon korkeamman elintason kuin perheelliset sekä ne perheettömät, joilla on elatusvelvollisuutta. Tämän johdosta neuvottelukunta esittää valtioneuvoston harkittavaksi, eikä olisi kohtuullista ja sekä palkkauspolitiikan että yhteiskuntapolitiikan kannalta tarkoituksenmukaista muuttaa nykyisiä palkkausperusteita siten, että perheettömille viran- ja toimenhaltijoille, joilla ei ole elatusvelvollisuutta, pysyväisesti suoritettaisiin jonkin verran alemmat palkat kuin vastaavassa virka-asemassa oleville perheellisille.

Neuvottelukunnan mielestä voitaisiin tätä näkökohtaa ensi vuonna soveltaa käytäntöön siten, että perheettömien virkamiesten ja virkailijain, joilla ei ole elatusvelvollisuutta, palkkaus aikaisemmin säädetyn vähennyksen lisäksi vähennettäisiin 5 %:lla. Tästä palkanvähennyksestä arvioidaan kertyvän lisätuloa 20.000.000 markkaa.

4 os. Lisäys - - - 10.000.000:-

Viides Osasto.

Liikennelaitokset.

I Valtionrautatiet.

Saadun ilmoituksen mukaisesti arvioidaan valtionrauta-
teistä vuonna 1934 kertyvä ylijäämä 10.600.000 markaksi
eli tasaluvuin 2.700.000 markkaa suuremmaksi kuin kuluvana
vuonna.

Valtion metsätalous.

XV Metsätalous.

Metsätaloudesta kertyvä ylijäämä on lasketty yhtä suu-
reksi, kuin vuonna 1932 kertynyt todellinen ylijäämä oli,
eli 60.000.000 markaksi, ollen 12.000.000 markkaa suurempi
kuin kuluvan vuoden menoarviossa.

XVII Maatilat.

XVII 1 Maataloushallituksen alaiset tilat. Ylijäämä on arvioitu
3.000.000 markaksi eli samaksi kuin vuonna 1932 kertynyt
ylijäämä, joten lisäys on 2.000.000:-

5 os. lisäystä 16.700.000:-

Varsinaiset tulot; Lisäys 65.200.000:-

Pääomatulot.

Kuudes osasto.

I Valtiolle takaisin maksetut lainapääomat.

I 5 Osakeyhtiöiksi muodostetuille valtion liikeyrityksille an-
nettujen velkakirjalainojen lyhennykset. Lyhennyksiä on ar-
vioitu kertyvän 10.000.000 markkaa eli 50.000.000 markkaa
vähemmän kuin kuluvana vuonna.

V Siirrot tulo- ja menoarvion ulkopuolella

olevista rahastoista.

V 1 Siirto vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusrahastosta. Neuvottelu-
kunnan mielestä ei nykyisenä kireänä aikana ole syytä
kartuttaa valtion menoarvion ulkopuolella olevien rahasto-
jen pääomaa. Siksi ehdotetaan, että rahastoon kertyvät ko-
rot 25.000.000 markkaa, siirretään valtion varoihin. Vähennys
kuluvaan vuoteen verraten on 15.000.000 markkaa.

Pääomatulot; Vähennys 65.000.000.-

Tulojen lisäys kaikkiaan 200.000 markkaa.

Menot.

Toinen Pääluokka.

I Valtiopäiväkustannukset.

- I 1 Edustajain palkkiot ja matkakustannukset (arviomääräraha).
Neuvottelukunnan mielestä olisi kansanedustajain päiväraha alennettava 175 markasta 150 markkaan, niinkuin valtionmenojen supistamislautakunta mietinnössään ehdotti.
- 2 P.L. : Vähennys - - - 600.000:-

Neljäs Pääluokka.

II Tilastollinen Päätoimisto.

- II 6 Painatuskustannukset. Neuvottelukunnan mielestä olisi tutkittava, eikö erinäisiä Tilastollisessa Päätoimistossa ja muissakin virastoissa toimitettuja tilastollisia tutkimuksia sekä muitakin kertomuksia, joita nykyään on painatettu vuosittain, voitaisi julkaista määräajoin, jossakin tapauksessa kenties jättää kokonaan painattamatta, sekä onko muuten mahdollisuutta supistaa painatuskustannuksia.

Seitsemäs Pääluokka.

Sisäasiainministeriö ja siihen kohdistuvat
hallinnonhaarat.

VI Lääkintölaitos.

- VI 54 Valtionapu tuberkuloosiparantolain perustamiseen, laajentamiseen ja peruskorjauksiin. Edellyttäen, että vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusrahastosta annetaan lainoja parantolain velkojen vakaannuttamista varten, ehdotetaan, että määräraha vähennetään 10.000.000 markasta 5.000.000 markkaan.
- Vähennys - - - 5.000.000:-

- VI 55 Valtionapu piirimielisairaalan rakentamiseksi (siirtomääräraha). Edellyttäen, että vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusrahastosta myönnetään lainoja myöskin piirimielisairaalan velkojen vakaannuttamiseksi, ehdotetaan, että määräraha vähennetään 2.500.000 markasta 1.000.000 markkaan.
- Vähennys - - - 1.500.000:-

Kaikkiaan vähenisivät lääkintölaitoksen vakinaiset menot 6.500.000 markalla, mutta kun vuoteen 1934 mennessä valmistuu erinäisiä uusia sairaaloita ja toisia sairaaloita laajennetaan, aiheutuu tästä 5.000.000 markan lisämeno sai-

raaloiden määrärahoihin, joten lääkintölaitoksen vakinaisten määrärahojen vähennys tekee 1,500.000 markkaa.

7 P.L. : Vähennys - - - 1,500.000:-

Yhdeksäs Pääluokka.

Puolustusministeriö ja siihen kohdistuvat

hallinnonhaarat.

Saadun ilmoituksen mukaan tulisivat puolustuslaitoksen vakinaiset menot vuonna 1934 nousemaan kaikkiaan 25 miljoonalla markalla. Neuvottelukunta kuitenkin katsoo, ettei puolustusmenoja nykyhetkellä voida lisätä, jos niitä toiselta puolen ei myöskään, katsoen yleisvaltiollisen tilanteen epävarmuuteen, tällä hetkellä voitane vähentääkään. Menojen lisääntyminen olisi ehkä vältettävissä asevelvollisten palveluspäivien luvun vähentämisen kautta. Myöskin olisi ylimääräisen palkatun henkilökunnan käyttöä supistettava, kun näille uskottuja tehtäviä voidaan suorittaa asevelvollisilla. Vielä olisi harkittava, mitä avoimeksi joutuvia virkoja voidaan jättää täyttämättä.

Kymmenes Pääluokka.

Opetusministeriö ja siihen kohdistuvat

hallinnonhaarat.

VI Oppikoulut.

Oppikoulujen menoja tuskin voidaan vähentää muuten kuin koulujen lukua vähentämällä. Katsoen siihen, että on osoittautunut, että ylioppilastutkinnoissa hylättyjen opinnäytteiden määrä yhä on kasvamassa ja että suuri osa ylioppilastutkinnoista suorittaneista ei kykene jatkamaan opintojaan sekä että opiskelumahdollisuuden varaaminen yliopistossa yhä kasvavalle ylioppilasmäärälle tuottaa suuria vaikeuksia ja ajan pitkään pakottaa valtion uhraamaan kymmeniä miljoonia yliopiston rakennusten laajennuksiin, sekä edelleen ottaen huomioon, että jo nyt on ja lähivuosina todennäköisesti tulee olemaan yhä enemmän yliopistollisen tutkinnon suorittaneita, jotka eivät voi saada sellaista tointa, että pystyvät ylläpitämään perheen ja maksamaan opintovelkansa, ehdottaa neuvottelukunta, että oppilasmäärän ja opettajavoi-
mien puolesta heikoimpia kouluja alettaisiin lakkauttaa sekä

että etenkin heikkojen koulujen yläluokat olisi lakkautettava samaten kuin rinnakkaisluokkien lukua sekä valtion että yksityisissä kouluissa pyrittävä supistamaan mahdollisimman vähiin. Myöskin katsoo neuvottelukunta, että lainsäädäntöä yksityiskoulujen avustusten myöntämisestä olisi muutettava siten, ettei avustuksia olisi pakko myöntää jokaiselle koululle, joka täyttää säädetyt minimivaatimukset, vaan että valtioneuvostolla tulisi olla harkintavaltaa avustuksia myöntäessä. Nämä seikat vaikuttavat tosin vasta vähitellen valtion menoihin, mutta katsoo neuvottelukunta kuitenkin, että rinnakkaisluokkien osalta kohdissa VI 5, 10, 15, 20 ja 25 sekä yksityiskoulujen osalta kohdassa VI 26 voidaan määrärahoja supistaa yhteensä 3.000.000 markkaa.

VII Kansakoululaitos.

- VII 15 Kaupunkien kansakoulut (arviomääräraha). Määräraha on osoittautunut riittämättömäksi, minkä vuoksi sitä täytynee korottaa 2.000.000 markalla.
- VII 16 Maalaiskansakoulujen opettajiston palkkaukset (arviomääräraha). Määräraha on osoittautunut riittämättömäksi, joten lisäystä tarvitaan 3.000.000 markkaa.
- VII 22 Maalaiskuntien kansakouluhuoneistojen rakennusavut. (arviomääräraha). Uusien koulutalojen rakentamista olisi mikäli mahdollista vältettävä, josta syystä määrärahaa voidaan vähentää 4.000.000 markasta 3.000.000 markkaan.
- Vähennys - - - 1.000.000:-.
- VII 24 Maalaiskansakoulujen avustusmääräraha (arviomääräraha). Vuoden 1932 todellisten menojen perusteella voidaan määräraha vähentää 36.000.000 markasta 30.000.000 markkaan. Vähennys 6.000.000 markkaa.
- 10 P.L. : Vähennys - - - 5.000.000:-.

Yhdestoista Pääluokka.

Maatalousministeriö ja siihen kohdistuvat hallinnonhaarat.

V Maataloudelliset oppilaitokset.

Neuvottelukunnan mielestä olisi syytä harkita, eikö eräitä oppilaslukumääränsä puolesta heikkoja kouluja voitaisi lakkauttaa.

XI Maatalouden koe- ja tutkimustoiminta.

Neuvottelukunta katsoo, että maatalouden koe- ja tutkimustoimintaa on liian nopeasti laajennettu ja ehdottaa harkittavaksi, eikö tätä toimintaa voitaisi jossain määrin supistaa.

XII Maataloudelliset järjestöt.

Neuvottelukunta katsoo olevan välttämätöntä, että valtionavustusta nauttivilta seuroilta, yhdistyksiltä ja järjestöiltä keskimäärin vähennetään avustuksesta ainakin 5 %, ja olisi vähennys mieluummin tehtävä kussakin tapauksessa harkitsemalla, kuinka runsas avustus on tarpeeseen verrattuna, missä määrin järjestöjen kenties on mahdollista saada avustusta muualta y.m.s. Samansuuruinen keskimääräinen vähennys olisi myös tehtävä muidenkin pääluokkien kohdalla huomatuissa avustusmäärärahoissa. Kaikkien näiden osalta tehty vähennys voidaan merkitä 2.500.000 markaksi.

XIII Asutustoiminta.

XIII 1-19 Asutushallitus sekä asutustarkastus ja -hoito. Valmistumassa olevan komiteamietinnön mukaan suunnitellaan asutushallituksen lakkauttamista ja sen tehtävien jakamista eri elimille. Täten voitaneen saavuttaa melkoinen säästö asutustoiminnan hallintomenoissa; tässä on laskettu menojen vähennystä 3.000.000 markkaa.

XIII 20 Asutuslain mukaan valtion välityksellä rahassa suoritettavat maanlunastushinnat (arviomääräraha). Edellyttäen, että asutuslakia muutetaan siten, että lunastushinnat kokonaan suoritetaan obligatioissa ja kun on käytettävissä asutusrahastoon kertyvät lainojen korot ja kuoletusmaksut, voidaan momentti poistaa menoarviosta. Vähennys 13.000.000:-

XIV Yksityismetsätalous.

XIV 3 Valtion avustukset metsänparannustöiden kustantamiseksi (siirtomääräraha). Huomiioon ottaen, että metsäparannustöihin myönnettyjä varoja lasketaan siirtyvän vuoteen 1934 20.000.000 markkaa ja että metsäparannustöitä etupäässä järjestetään paikkakunnilla, joissa työttömyyttä esiintyy, voidaan vuonna 1934 tarvittavista varoista, joiden kokonaissumma on arvioitu 27.000.000 markkaan, osa myöntää työttömyyden torju-

miseksi myönnettävistä varoista. Neuvottelukunnan mielestä määräraha tällä kohdalla olisi pidettävä saman suuruisena kuin kuluvana vuonna.

XIX Erinäiset määrärahat.

XIX 3 Valtion avustukset maanparannustöiden kustantamiseksi (siirto-
määräraha). Kun määrärahan tarve vuonna 1934 on laskettu
10.000.000 markaksi, vähenee - - - 1.500.000:-

11 P.L. : Vähennys 20.000.000:-

Kahdestoista Pääluokka.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö
sekä siihen kohdistuvat hallinnonhaarat.

V Erinäiset määrärahat.

V 8 Ruisjauhojen, keittosuolan ja väkilannotteiden rahtiavustukset
eräissä Pohjois-Suomen kunnissa (arviomääräraha). Neuvottelu-
kunnan mielestä ei tällaista avustustoimintaa olisi
jatkettava, vaan ehdotetaan, että määräraha poistetaan.

12 P.L. : Vähennys - - - 3.000.000:-

Viidestoista Pääluokka.

Sekalaiset yleiset menot.

II Erinäiset määrärahat.

II 7 Edustajavaalit (arviomääräraha). Kertamenona poistuu momentti
menoarviosta.

15 P.L. : Vähennys - - - 1.500.000:-

Seitsemästoista Pääluokka.

Valtionvelan korot ja kustannukset.

Valtiokonttori on arvioinut valtionvelan aiheuttamat
menot seuraavalla tavalla.

17 P.L. I. Ulkomaisen velan korko	Smk.	203.093.000:-
II. Kotimaisen velan korko	"	55.691.900:-
III. Muut kustannukset valtion- lainoista	"	180.000.000:-
Yhteensä	Smk.	438.784.900:-

19 P.L. III. Valtionvelan kuoletuksat

Ulkomainen velka	Smk.	57.086.600:-
Kotimainen velka	"	13.360.900:-
Yhteensä	Smk.	70.447.500:-

Valtionvelan hoito vaatisi tämän mukaan vuonna 1934 kaikkiaan 509.232.400 markkaa, joten se 57.826.100 markalla ylittäisi kuluvan vuoden varsinaiseen menoarvioon otetun määrän. Tämä laskelma edellyttää, että valtion lyhytaikaisista luotoista vuonna 1934 maksettaisiin pois 2.000.000 dollaria. Neuvottelukunnan mielestä ei kuitenkaan vielä ensi vuonna, mikäli ei ilmaannu mahdollisuutta vakauttaa valtion lyhytaikaisia ulkomaisia luottoja ulkomaisella obligatiolainalla, ole syytä maksaa pois noita lyhytaikaisia luottoja, sillä se tuottaisi sekä vaikeuksia valtion kassatarpeen tyydyttämisessä että myös lisääisi ulkomaisten valuuttojen kysyntää. Niin kauan kuin valtion ulkomaisten obligatiolainojen noteeraukset ovat niin alhaiset, kuin ne nykyisin ovat, olisi neuvottelukunnan mielestä varoja mikäli valtion kassatila sallii, käytettävä valtion obligatioiden ennako-ostoon lähivuosien kuoletuksista varten ja voisi siihen käyttää uusiakin lyhytaikaisia luottoja, kunhan niitä saa riittävän pitkällä maksuajalla. Tällä tavalla helpotettaisiin valtiovelan vastaista hoitoa, vaikka ei nyt voida numeroissa ilmaista, suuriko säästö tätä tietä on saavutettavissa. Valtiokonttorin tämän velanlyhennyksen osalta laskema agiotappio 52.800.000 markkaa voidaan siten vähentää.

Tällä hetkellä, kun valuuttatilanne on mahdollisimman epäselvä, ei kukaan voi sanoa, mitkä valuuttakurssit ensi vuonna ovat voimassa ja paljonko on laskettava valtiolle koituvan agiotappiota ulkomaisen velan hoidosta. Valtiokonttorin laskelma on tehty sillä edellytyksellä, että dollarin kurssi on Smk. 66:40. Jos edellyttää, että dollarin kurssi pysyy suunnilleen nykyisellä tasollaan, s. o. dollari = Smk. 60:–, syntyisi tässä kohdin 27.360.000 markan säästö valtiokonttorin laskelmaan verrattuna, ja agiomenot vähenisivät noin 100.000.000 markkaan. Kaiken kaikkiaan valtiovelan vaatimat kustannukset näin laskien nousisivat 429.232.400 markkaan, joten vähennys kuluvan vuoden varsinaiseen menoarvioon verrattuna olisi 22.173.900 markkaa.

Koska tämä arvio kuitenkin on epävarma, ei tätä mah-

dollista säästöä ole otettu huomioon neuvottelukunnan laskelmissa. Jos näissä menoissa todella ensi vuonna syntyy säästöä, helpottaa se valtion kassatilannetta, ja ehdottaa neuvottelukunta, että täten vapautuvia kassavaroja sijoitettaisiin valtion ulkomaanrahanmääräisten obligatioiden ostoon ulkomailta edellyttäen, että niiden noteeraukset pysyvät nykyisellä alhaisella tasolla.

Yhdeksästoista Pääluokka.

Tuloa tuottavat pääomamenot.

I Sijoitukset valtion liiketoimintaan, metsätalouteen ja maati-
loihin.

Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriöön kohdistuvat
hallinnonhaarat.

I 6 Uudet rautatierakennukset (siirtomääräraha). Neuvottelukunnan saaman ilmoituksen mukaan sisältyy rautatiehallituksen työsuunnitelmaan ensi vuonna seuraavat rautatierakennustyöt:

Läskelän-Pitkärannan radan valmistelutyö	700.000:-
Rovaniemen-Kemijärven radan valmiiksi rakentaminen	12.800.000:-
Porin-Haapamäen radan rakennustyö	25.000.000:-
Lappeenrannan-Vuoksenniskan radan rakennustyö	11.300.000:-
Varkauden-Viinijärven " "	10.000.000:-
Vuoksenniskan-Elisenvaaran " "	10.200.000:-
Uuden rautatierakennustyön aloittamista varten	<u>2.000.000:-</u>
Yhteensä	72.000.000:-

Neuvottelukunnan mielestä ei olisi ryhdyttävä uusiin rautatierakennustöihin, ennenkuin on valmistettu seikkaperäinen ja yhtenäinen suunnitelma rautateiden, maanteiden ja kanavien rakentamisesta ja kehittämisestä lähimpien vuosien aikana. Tämän johdosta voidaan poistaa yllä olevan laskelman viimeinen, s.o. 2.000.000 markan erä.

Kun työttömyyden torjumiseksi viime vuosina on suoritettu etupäässä ratojen pengerrystöitä ja lykätty kiskottaminen toistaiseksi, ehdottaa rautatiehallitus, että vuonna 1934 käytettäisiin 40.000.000 markkaa kiskotustöihin, minkä johdosta myös uusiin rautatierakennuksiin tarvittava määräraha on, äsken mainitun 2.000.000 markan lisäksi, ehdotettu lisättäväksi 10.000.000 markkaa. Neuvottelukunnan

mielestä ei kuitenkaan tällä haavaa ole mahdollista lisätä puheena olevaa määrärahaa, minkä johdosta ehdotetaan, että se pysytetään entisessä määrässään, jonka puitteissa kiskotus- y.m. työt on suoritettava.

II Avustuslainat.

Maatalousministeriön kohdistuvat hallinnonhaarat.

II 3 Rakennuslainat yksityisille maatalousoppilaitoksille. Neuvottelukunnan mielestä ei uusia lainoja näihin tarkoituksiin lähiaikoina olisi myönnettävä, minkä vuoksi momentti poistuu.

Vähennys - - - 2.000.000:-

II 4 Lainat maataloustuotannon edistämiseksi (siirtomääräraha). Neuvottelukunnan mielestä olisi määräraha supistettava 5.000.000 markaksi etenkin siihen katsoen, että lainojen kysyntä kuntien vähityksellä on ollut vähäinen. Lakia varojen myöntämiseen maataloustuotannon edistämiseksi olisi samalla muutettava.

Vähennys - - - 5.000.000:-

II 5 Laina Suomen Suoviljelysyhdistykselle. Kertakaikkisena poistuu momentti, Vähennys 300.000:-

II 6 Lainat maanparannustöihin (siirtomääräraha). Momentti on huomattava saman suuruisena kuin 11 P.L. XIX:3 kohdalla oleva määrä, joten momentti vähenee 10.000.000 markkaan.

Vähennys - - - 1.500.000:-

IV Siirrot tulo- ja menoarvion ulkopuolella oleviin rahastoihin.

IV 1 Siirto asutusrahastoon. Kun asutustoiminta voidaan rahoittaa obligatioilla, poistuu momentti.

Vähennys - - - 10.000.000:-

19 P.L. Vähenee yhteensä 18.800.000:-

Kahdeskymmenes Pääluokka.

Tuloa tuottamattomat pääomamenot.

I Perushankinnat.

Sisäasiainministeriön kohdistuvat hallinnonhaarat.

I 3 Ambulanssilentokoneiden hankinta merivartiolaitokselle. Kertakaikkisena menona jää momentti pois menoarviosta.

Vähennys - - - 230.000 markkaa.

- I 5 Puolustuslaitoksen perushankinnat (siirtomääräraha). Perushankintatöihin on kuluvana vuonna osoitettu 20 P.L. I:5 kohdalla 50.000.000 markkaa, minkä lisäksi ylimääräisiin yleisiin töihin osoitetusta 350.000.000 markan määrärahasta on käytetty samaan tarkoitukseen noin 40.000.000 markkaa sekä varastojen rakentamiseen 15.000.000 markkaa eli yhteensä 105.000.000 markkaa.

Kun maan puolustuksen kannalta on tärkeätä, että puolustuslaitoksen käytettäväksi hankitaan varusteita riittävästi, mutta nykyinen rahatilanne ei salli puolustuslaitoksen määrärahojen lisäämistä tarvittavaan määrään, ehdottaa neuvottelukunta, että kotimaisiin hankintoihin myönnettäisiin määrärahoja myöskin työttömyyden lieventämiseksi osoitettavista varoista kuten tänäkin vuonna sekä, että ulkomailta hankittavat sotavarusteet hankittaisiin sillä tavalla, että asianomaisten hankkijain kanssa tehtäisiin sopimus sotavarusteiden varastoimisesta maahan ehdolla, että näistä varastoista voitaisiin lunastaa puolustuslaitokselle varusteita, sitä mukaan kuin osoitetaan varoja puolustuslaitoksen käytettäväksi. Näillä edellytyksillä ehdottaa neuvottelukunta, että määräraha jää samansuuruiseksi kuin kuluvana vuonna.

II uudisrakennukset.

Sisäasiainministeriöön kohdistuvat hallinnonhaarat.

- II 3 Alahärmän tuberkuloosiparantola (siirtomääräraha). Parantola valmistuu kuluvana vuonna, joten momentti poistuu menoarviosta.
Vähennys - - - 2.500.000 markkaa.
- II 4 Helsingin yleisen sairaalan naistautien ja synnytysosasto (siirtomääräraha). Sairaala rakennustöiden loppuunsaattamiseksi sekä sen sisustamiseen tarvitaan vielä 7.400.000 markkaa, joten momentti vähenee 600.000 markalla.
- II 5-8 Kertakaikkisina menoina jäävät menoarviosta pois seuraavat määrarahat: Loviisan yleisen sairaalan laajentaminen, 200.000:- Kuusamon yleisen sairaalan korjaustyöt 380.000:-. Niuanniemen sairaalan lämmityslaitteet 1.000.000:- ja Sortavalan yleinen sairaala 500.000:-. Yhteensä vähennystä 2.080.000 markkaa.

Kysymys on vireillä uuden sairaalarakennuksen rakentamisesta Porin yleiselle sairaalalle, jonka käytettävänä ole-

vat rakennukset ovat hyvin huonossa kunnossa ja jota varten tarvittaisiin 5.000.000 markan määräraha. Neuvottelukunta kuitenkin katsoo, ettei uusiin rakennusyrityksiin olisi ryhdyttävä, ellei työttömyystilanne paikkakunnalla vaadi varatöiden järjestämistä siellä, jossa tapauksessa kysymyksessä oleva sairaalarakennustyö olisi tehtävä menoarvioon otettavalla varatyömäärärahalla.

Opetusministeriöön kohdistuvat hallinnonhaarat.

II 15-17 Kertakaikkisina menoina jäävät menoarviosta pois seuraavat määrarahat: Oulun työttölyseolle hankitun talon kuntoonpano, 180.000:-, Viipurin maakunta-arikoston rakentaminen 1.500.000:- ja Turun entisen postitalon muuttaminen koulutaloksi paikkakunnan toista uusmuotoista suomalaista lyseota varten, 500.000:-. Uusia samansuuntaisia menoja olisi ensi vuonna vältettävä.

Vähennys - - - 2.180.000:-

Maatalousministeriöön kohdistuvat hallinnonhaarat.

II 18 Kalanmädin hautomon rakentaminen Ämmäkoskeen. Kertamenona poistuu määräraha.

Vähennys - - - 68.000:-

II 24 Rakennus valtion eläinlääkintölaboratorioa varten (siirtomääräraha) Kun rakennustyöhön tarvittavat varat jo on myönnetty, poistuu momentti.

Vähennys - - - 800.000:-

III Erinäiset yleiset työt.

Valtion varatöihin ja ylimääräisiin yleisiin töihin on kuluvaksi vuodeksi varattu varsinaisessa menoarviossa 87.000.000 markkaa, minkä lisäksi on käytetty suurin osa n.s. Hynnisen komitean 350.000.000 markan määrärahaa. Kun tästä käytettiin 24.000.000 markkaa vuonna 1931 ja on arvioitu ensi vuoteen siirtyvän 25.000.000 - 30.000.000 markkaa, tulee työttömyyden lieventämiseksi kaikkiaan kuluvana vuonna käytettäväksi noin 390.000.000 markkaa. Töiden järjestelyn takia käytetään kuitenkin ilmeisesti osa tästä summasta tavalla, joka ei suoranaisesti vähennä työttömyyttä m.m. siten, että töitä jatketaan myös kesäaikana.

Kun työmarkkinat kuluneena talvena ovat parantuneet

huomattavasti, johtuen pääasiallisesti metsätöiden vilkastumisesta, ja kun voidaan odottaa tämän suunnan jatkuvan myös ensi vuonna, on asiantuntevalla taholla arvioitu vuonna 1934 tarvittavan työttömyyden hoitamiseen varsinaisessa menoarviossa olevien työmäärärahojen lisäksi yhteensä 165.000.000 markkaa, josta 40.000.000 markkaa olisi huomattava 12 P;L:n kohdalla.

Varsinaisiin varatöihin on laskettu tarvittavan 45.000.000 markkaa sekä ammattikursseja, työtupia, henkisen työntekijöiden tukemista ja työttömien maksutonta kuljettamista varten 8.000.000 markkaa eli yhteensä 53.000.000:+

Ylimääräisiin yleisiin töihin:

Hankintoihin teollisuudelta	35.000.000:-
Rakennushankkeisiin	30.000.000:-
Pienviljelijäin uudis- ja laidunraivaus- palkkioihin	12.000.000:-
Asutusvaratöihin	<u>35.000.000:-</u>
Yhteensä	165.000.000:-

Koska ei ole varmuutta siitä, miten työttömyystilanne todellisuudessa ensi vuonna kehittyy, ja ottaen huomioon, että myös puuhetuslaitoksen kotimaisiin hankintoihin on varattava melkoisia summia, jotka eivät sisälly yllä esitettyyn arvioon, neuvottelukunnan mielestä olisi varmuuden vuoksi varattava varatöitä ja ylimääräisiä yleisiä töitä varten kaikkiaan 200.000.000 markkaa.

Tätä summaa ei kuitenkaan saisi käyttää sellaisenaan töiden järjestämiseen, vaan olisi ehdottomasti pääpaino pantava siihen, että myönnetyt varat käytetään todella työttömyyden torjumiseksi. Näin ollen olisi varoja myönnettävä uusiin rakennustöihin ja muihin töihin ainoastaan, mikäli töiden lisääminen on työttömyystilanteen kannalta välttämätön, ja työmarkkinain helpottuessa olisi nopeasti vähennettävä niin varatöitä kuin ylimääräisiä yleisiä töitä. Tällainen menettely on välttämätön, sillä valtiolla ei tällä haavaa ole varaa suorittaa tuollaisia yleisiä töitä muussa mielessä kuin suorastaan työttömyyden torjumiseksi.

Mikäli työmarkkinat ensi vuoden aikana paranevat, voi-

daan tällaista politiikkaa noudattaen välttää tarpeettomia menoja ja mahdollisesti saada aikaan säästöä näissä määrärahoissa.

Neuvottelukunnan mielestä on kuluvana vuonna tehty ikävä erehdys siinä, ettei työttömyyden aiheuttamien töiden ja määrärahojen hoidossa ole säilytetty johtoa yksissä käsissä, koska vain siten olisi ollut mahdollista valvoa, että myös ylimääräisiä yleisiä töitä varten myönnetyt määrärahat, samaten kuin varatyömäärärahat, todella käytetään työttömyyden torjumiseksi laajentamalla ja supistamalla töitä työtilanteen kulloistenkin vaatimusten mukaan. Tämä erehdys olisi neuvottelukunnan mielestä korjattava ja sekä varatöiden, että yleisten töiden johto ja tarkastus keskitettävä yhteen ministeriöön, jotta työttömyyden lieventämiseen myönnettyjen varojen käyttö tulisi tarkoituksenmukaisemmaksi ja joustavammaksi kuin nykyisin.

Neuvottelukunta on myös harkinnut, minkälaisia yleisiä töitä olisi tarkoituksenmukaisinta teettää ja on tällöin m.m. tutustunut tohtori J. Jänneksen selvitykseen. Yhtyen monissa kohdin tohtori Jänneksen arvosteluun nykyisin suoritettavista yleisistä töistä neuvottelukunta on sitä mieltä, että päähuomio olisi kohdistettava sellaisiin töihin, jotka luovat uusia jatkuvia työtilaisuuksia ja ansiomahdollisuuksia. Sopivia töitä ovat siten varsinkin jo olemassa olevien pienviljelmien viljelysten laajentaminen sekä näiden rinnalla myös maanparannus ja metsänparannustyöt ynnä tarkoituksenmukaisesti järjestetty asutustoiminta. Kysymys siitä, onko ja missä määrin on mahdollista työttömyyden lieventämiseksi antaa avustusta ja lainoja uuden teollisuuden aikaansaamiseksi, vaatii perusteellista tutkimista ja neuvotteluja teollisuudenharjoittajien kanssa, johon neuvottelukunnalla ei kuitenkaan ole ollut tilaisuutta.

Kun kaikki työttömyysmäärärahat olisi otettava menoarvioon, syntyy 113.000.000 markan menonlisäys verrattuna kuluvan vuoden alkuperäiseen menoarvioon.

20 P.L. Lisäys	104.542.000:-
Valtion menojen lisäys	54.142.000:-

Yhteenveto.

Yllä tehdyn laskelman mukaan tekevät valtion varsinaisten tulojen lisäykset kaikkiaan 100.200.000 markkaa, samalla kuin niissä tapahtuvat vähennykset on arvioitu 35.000.000 markaksi, joten varsinaisten tulojen nettolisäys nousee 65.200.000 markkaan. Sitä vastoin pääomatuloja on arvioitu kertyvän 65.000.000 markkaa vähemmän kuin kuluvana vuonna. Täten voidaan arvioida valtion tulojen kaikkiaan vuonna 1934 nousevan tasaluvuin samaan summaan kuin myös kuluvan vuoden tuloarviossa on edellytetty.

Valtion menoissa neuvottelukunta on ehdottanut vähennyksiä 68.858.000 markkaa. Tähän tulee lisäksi naimattomien virkamiesten palkkausten ehdotettu vähennys 20.000.000 markkaa, mikä summa on otettu huomioon tulonlisäyksenä 4 osaston kohdalla. Toiselta puolen on ollut pakko ehdottaa eräitä menokohtia lisättäväksi kaikkiaan 123.000.000 markkaa, josta suurin osa eli 113.000.000 markkaa johtuu siitä, että kaikki työttömyyden aiheuttamat määrärahat on otettu huomioon menoarviossa. Jos ainoastaan varsinaiset varatyömäärärahat, yhteensä 53.000.000 markkaa, otettaisiin menoarvioon, jolloin niiden osalta syntyisi 34.000.000 markan säästö, päättyisi menoarvio 92.858.000 markan ylijäämään. Kun nyt kuitenkin on otettu huomioon myös ylimääräisiä yleisiä töitä varten varattava määräraha, 147.000.000 markkaa, päättyy vuoden 1934 tulo- ja menoarvio neuvottelukunnan laskelman mukaan 54.142.000 markan vajaukseen. Kun vielä ottaa huomioon, että erikoisvirastojen taholta tietenkin tullaan esittämään joukko menonlisäysvaatimuksia, joita kaikkia ei voitane hyljätä, vaikka epäilemättä useimmat niistä katsoen valtiotalouden rajoitettuihin mahdollisuuksiin on jyrkästi torjuttava, syntynee vuoden 1934 tulo- ja menoarviossa noin 60 - 70 miljoonan markan vajaus, ellei talouselämä vilkastu enemmän kuin on uskallettu edellyttää ja ellei valuuttasuhteiden kehitys tuota huomattavia säästöjä valtiolle.

Tällaisen vajauksen syntyminen valtion tulo- ja menoarvioon ei neuvottelukunnan mielestä ole vaarallinen kat-

soen toiselta puolen siihen, että on arvioitu valtio-
velan kuoletuksiin vuonna 1934 käytettävän noin 70 milj.
markkaa ja että pääomamenoissa on melkoinen määrä tuotta-
via pääomasijoituksia, sekä ottaen toiselta puolen huo-
mioon, että tuon määräisen summan sijoittaminen kotimaan
rahamarkkinoille ei, rahamarkkinoiden jo tultua kevyemmik-
si, tuota sanottavia vaikeuksia eikä ole omansa liian
suuresti niitä rasittamaan, varsinkin kun obligatioiden
kysyntä tällä haavaa on melkoinen. Neuvottelukunnan mie-
lestä täytyy nykyisissä poikkeuksellisissa oloissa olla
tyytyväinen, jos tulo- ja menearvio saadaan lukkoon ilman
sen suurempaa vajausta, kuin tässä on edellytetty, kun
mahdollisuudet peittää tuo suhteellisen vähäinen vajaus
kotimaisella obligatiolainalla ovat ilmeisen hyvät.
